

1867-10-15

Afsender

J. C. Jacobsen

Modtager

Carl Jacobsen

Type:

Brev

Sprog:

Dansk

Afsendersted:

København

Arkivplacering:

Uden FA-nummer, æske F 3,1

Emneord:

Gær, opførsel, optræden,
påklædning

Dokumentindhold

J. C. Jacobsen påpeger vigtigheden af en god optræden og den rigtige påklædning, når man er på bryggeribesøg. Brevet handler om bryggeriforhold i øvrigt bl.a. prisen og kvaliteten af maltbyg. J. C. nævner, at han stadig bruger den gær, som han 22 år tidligere i 1845 hjembragte fra München.

Transskription

Carlsberg 15 October 67

Kjære Carl!

Tak for dit franske Brev, som jeg modtog idag og som jeg har læst med megen Interesse. Først maae jeg besvare et Spørgsmaal som jeg glemte sidst, angaaende dit Creditiv. Dette er ganske rigtigt udstedt i Papirgylden og kun betalt efter disses Værdi.- Det fornøier mig at høre, at Du flittigt noterer Konstruktioner osv, med stor Detail, hvilket jeg fremdeles vil anbefale Dig at gjøre, hvor Du finder Noget, som synes Dig hensigtsmæssigt og vel gjennemtænkt, selv om der ikke er nogen Sandsynlighed for at komme til at benytte det.- Deels er denne Beskjæftigelse meget lærerig, idet man dermed ledes til selv at gjennemtænke Tingen tilbunds, deels kan man aldrig vide, hvad man vil komme til at benytte.- Jeg anede jo f.Ex ikke, da jeg var i Frankrig, at jeg skulde komme til at benytte Jernbjelker i saa stor Stii, som nu er skeet, men jeg betragtede dog denne Con-

struction med megen Opmærksomhed, fordi den, som alt Sligt, interesserede mig og jeg har dermed været istand til at anvende den paa en særdeles tilfredsstillende Maade og uden at begaae nogen væsentlig Feil, men jeg har rigtignok ofte ønsket, at jeg havde gjort endnu fuldstændigere Optegnelser paa min Reise, hvorved jeg havde været fri for meget Hovedbrud og mangen Tvivl og ogsaa for endeel uforholden Bekostning. Jeg vil derfor anbefale Dig ved alle slige Optegnelser at tænke Dig i det Tilfælde, at skulle paa egen Haand indrette noget Lignende.- De omtalte Centrifugal-pumper kjende jeg meget godt deels af Tegninger og Beskrivelser, deels har jeg seet dem i Virksomhed paa Udstillingen i 1855 og paa den sidste Reise i Conservatoire des Arts (besøgte Du det ?) men i Bryggerierne har jeg ikke set dem. Derimod saa jeg overalt i Frankrig de fortræffelige smaae Rotationpumper, som vistnok kunne bruges til Mæskning

og klar Urt, men neppe til Urt med Humle i.- Jeg har tænkt for længe siden (i 1855) over Anvendelsen at Centrifugal-pumper i Bryggerier, men opgivet denne Idee fordi jeg havde Tvivl om de fuldstændig kunde tømme et Kar eller en Kjedel og fordi de syntes vanskelige at holde rene. Ogsaa troer jeg at de kræve langt større Kraft i Forhold til det præsterede Arbeide end andre Pumper, navnlig end Rotationpumperne.- Nu er mit hele Apparat i complet Stand og jeg har saaledes for Tiden ikke brug for flere Pumper.- Mit Valseværk gjør vel nogen Larm ved Tandhjulene, men dog meget mindre end det tidligere. Jeg vil derfor neppe forandre det, men det kunde dog interessere mig, dersom Du kunde give mig en Tegning af en Maltmølle hvori selve Valserne blive drevne af Remme, thi det kan jeg ikke vel forestille mig.- Du har ikke forstaaet min Yttring om Indkomstskat. Dette er en almindelig, personlig Skat paa alle Statsborgere i Forhold til deres Indtægt

af Renter, af Næring, af Embeder, af Jordegods, Tiender, osv.- Det er denne Skat som er indført i de fleste Lande, hvortil vor Finantsminister har grebet for at tilveiebringe Ballance i Staskassen. En særlig Skat paa Brygning eller Maltning haves fortiden ikke i Danmark, hvilket er meget Heldigt for Bryggeriernes Udvikling, da Øllet ellers vilde blive dyrere. Ikkedestomindre anbefalede jeg en Maltsskat, dels fordi vore Finantser behøvede et Tilskud, dels fordi jeg forudsaa at Maltningen, som Følge at Skatten vilde blive concentreret i færre og større og bedre Etablissementer der ganske naturligt vilde blive forenede med større og planmæssigt drevne Bryggerier rundt om paa Landet, hvilket jeg udviklede i min Betænkning, men denne Betragtningssmaaede laae vore Bønder og Bondevenner for høit og de foretrak en Skat, som især vilde ramme "de Rige", nemlig Indkomstskatten. I selve Resultatet er jeg enig med dem.

II

Det var fortrædeligt at Du fik saa brusque Afslag i St Marx - det var dog ikke rigtigt, at komme i Harnisk derover - men det maa man finde sig i; det samme er, omend sjældent hændt mig, f. Ex paa den sidste Reise i Holland hvor jeg dog præsenterede mig med - Baand i Knaphullet, der ellers var en god Talisman! I Liesing var jeg i 1855 heller ikke heldig, men medens jeg forgjæves ventede paa "Herren" fik jeg dog at see, at der - dengang - Intet var at see.- I St Marx fik jeg

derimod en venlig Modtagelse - som Besøger - ved et Visitkort fra den gl Bosch i Jedlersee. Mon Du ogsaa forstaaer at producere dig rigtigt ? Du bør optræde beskedent, det forstaaer sig, men med en passende Anstand og Selvfølelse, tale om at du har bereist og bereiser Europa for at lære Bryggerierne grundigt at kjende og deriblandt det udmærkede Bryggerie N. N. som man særligt har anbefalet Dig. Du kan ogsaa begynde med at ville see Bryggeriet og naar Du har talt med Herren

eller hans Stedfortræder og ladet dem mærke at Du har Kundskaber, gaaer det maaske lettere at faae Adgang som Practikant. Klædedragten maa Du heller ikke negligere, den bør ved den første Fremtræden være soigneret. Du maa ogsaa beflitte Dig paa at tale correct og smukt Tydsk, ellers bliver Du anseet for en udannet Person.- At gjøre Dig "gode Venner" med Brygmesteren kan maaskee ikke være saa galt, men det maa skee med Varsomhed. Disse Folk ere ofte for stolte til at tage mod en Douceur. Jeg har undertiden brugt den Methode efter at have beseet Bryggeriet at give en raisonabel Douceur og naar Mandens Exterieur lod mig tvivle om han vilde modtage en saadan, har jeg sagt at det var min Skik at give en Saadan til "Folkene". Jeg troer i de fleste Tilfælde at han beholdt den selv. Naar jeg da Dagen efter kom igjen for at "se Et og Andet noget nøiere" var Forholdet strax mere intimt.- Jeg vil nu ret ønske at Du vel snart kan faae

Adgang til et godt Bryggerie, hvor Du kan opholde Dig i længere Tid, indtil Du tager til München, hvilket jeg ganske Billiger, da Du dér sikkert vil med Lethed faae Leilighed til at see Alt.- Naar Du kommer i et Bryggerie hvor der ikke brygges om Sommeren, vil jeg bede Dig særligt at erkyndige Dig om Maaden hvorpaa de indlede Gjæringen ved Saisonens Begyndelse; om de tage Gjæren fra et andet Bryggerie eller om de bruge deres egen Gjær som de gjemme fra Foraaret - og hvorledes - eller om de, som jeg, bruge Bundgjær af Lagerfadene, samt hvorledes de behandle den. Jeg har som Du veed, aldrig skiftet Gjær, men stadigt forplantet den, som jeg for 22 Aar siden hjembragte fra Sedlmayr i en lille Blikdaase.- Hvad Byghøsten angaaer da er den iaar rigelig, men Vægten er mindre god end de sidste Aar, kun 187 pund [pundtegn] pr Tønde istedetfor 190 à 192 pund [pundtegn]. Det bedste Maltbyg kommer fra Møen samt fra Lolland, Falster og det vestlige

J. C. JACOBSENS ARKIV
CARLSBERGFONDET

Sjælland. Prisen er meget høj, høiere end nogensinde, nemlig 8 à 8½ Rdlr pr Tønde. Da jeg stadigt holder Ølprisen uforandret vil Bryggeriet atter i næste Aar kun give et meget ringe Overskud, men det koster mig ingen Overvindelse at leve tarveligt, thi det har jeg lært i min Ungdom.-Jeg havde forleden Dagg besøg af min gl. Ven Pontoppidan i Hamborg, som med Varme udtalte sin Glæde over at kunne være Dig til Nytte i England og Holland, hvor han overalt har Forbindelser og tildeels Filialer og vil introducere Dig i danske og engelske Familier og, som han troede, ogsaa uden Vanskelighed i Bryggerier. Han er, ligesom jeg, passioneret for Englænderne som dygtige, practiske Folk.- Jeg maa slutte i en Fart, thi Budet venter.. Lev vel!

Din

Jacobsen

15
10 67
C.M.

Carlsberg 15 October 67

Kjære Carl!

Ende som det første lærer, som jeg modtog
iden og som jeg har læst med megen betænksomhed.
Lærst man sig betænner at opsigtsmaad, som jeg
glæder sig, angaaende det Endeligt. Dette
er ganske rigtig indhold: Frugter og
en betalt eller det andet. —

Det forudsiger mig at lære, at du flittigt
vælgend Ensamlingen, og med stor Detail
gjælder jeg frændeligt mit anbefale dig at gjennem
føre den første Nøget, som spiser dig frugtvarer
sigt og vel gjennemtaalt, selv om der ikke er
meget Sandtydelighed som at lægge det at
benytte det. — Dette er den endeligstgjællig
meget læring, ikke man drager det til selv
at gjennemtaalt Eigen tilhænde, det kan
man aldrig vide, hvad man vil lægge det
at benytte. — Jeg ønsker jo f. f. ikke, at jeg
nu: Endelig, at jeg vilde lægge det at
benytte frugtvarer: saa stor skid, som
nu er det, som jeg betragtede dog den endelig.

Prædiken med miggen Opmærksomhed, sendt
den, som alle Plegt, indsees, som jeg og jeg
for drømt snart istand til at sønde den
som en sandt selvsøgtillendte Mæde og
inden at begynde miggen naturligt Læse, men
jeg for sigtignet ofte indst. at jeg sendt
gjæst enden fuldstandig Ophængelse som
min Læse, som jeg sendt snart for
mange Jænter og mange Tænde og offer
for ender især den betragning. - Jeg vil
dødes anbefale dig med alle Plegt Ophængelse
at søde dig: At Eidsdal, at Kilde som jeg
sendt indtætte meget Ligeledes. - De enkelte
Erindringsgænges Gænde jeg meget godt
delt af Egnene og betragning, delt for
jeg for den: Skovsamt som betragning
: 1858 og som den sidste Læse: Casserolens
des Arts (betragte den det?) men i begyndelse
for jeg alle for den. Den end som jeg sendt
: Læse den sandtfulde som betragning
gænges, som mistet Læse brugt til Mæde

af Glas Nat. men uagge hi Nat med Jævel
i. - Jeg var deelt for længe siden (i 1858)
med Anvendelsen af Eudæmofugalegninger i
Læggens, men aggede dem. Der fandt jeg
sands. Evident om de fuldstændig Evident kunne
at det ikke er godt og fandt de bygdet naturligt
at føde os. Og saa blev jeg at de Evident
Læggens Evident Kraft: Læggend hi det grovste
Arbejde med andre Evident, naturligt og Læggens-
Evident. - Hi er mit Jævel Apparat i
i en del Stund og jeg var deelt for Evident
i hi Læggens for flere Evident. - Hi Nat
Evident med uagge Læggens med Evident, men
jeg meget mindre med det Læggens. Jeg mit
Læggens uagge Læggens hi, men det Læggens
i Læggens mig, Læggens hi Læggens mig
en Evident af en Mathematisk Evident
Læggens Evident Evident af Evident, hi det kan
jeg hi mit Læggens mig. - Hi var hi
Læggens mig Evident om Læggens Nat. Hi
er en almindelig, naturligt Nat jeg alle
Læggens: Læggend hi Læggens

af Læder, af Messing, af Sølv, af
Jæder, af Eisen, af Sten. - Al de disse Ting,
saa som indfødt: de fleste Lande, som
nu i sin Tid er for gædet for at bli-
vise, Ballance: Naturlig. for
særlig det nye Land, eller Malm, som
særlig det: Danmark, som er meget
faldet for den nye Land, da
det altid vilde bli den. - I den Tid
afsluttede jeg en Malm, det fandt nu
saaledes, som det er i Tid, det fandt
jeg ~~for den Tid~~ ^{for den Tid} at Malm, som
følge af Malm vilde bli i den Tid
: som og som og den Tid af den Tid
de gamle naturligt vilde bli som den
saa og glædeligt den Tid af den Tid
som den Tid, som jeg vilde: den
Tid, men den Tid af den Tid
saa som den Tid af den Tid
og den Tid af den Tid, som den Tid
"de Tid", nemlig den Tid af den Tid - I den
Tid vilde jeg den Tid.

II ¹⁵/₁₀ 67
C.M.
Det var fantastisk at du fik et saa brevsomt
Afslag: D. Marx — men det var dog ikke rigtig,
at kunne: ja, ikke drømme — men det maaske
maaske findes sig i; det kunne vi, om end videre
faaet mig, f. ex. saa du fik det: ja, laad
saa jeg dog ydmyndigt mig und — laad:
Læsefælle, det er det var en god Taleman!
I Læsefælle var jeg i 1855 Jælle ikke Jælle,
men endnu jeg forjættede maaske saa "Jælle"
fik jeg dog at se, at det — drømt — Læse,
var at se. — I D. Marx fik jeg drømt
en rigtig Maaske — saa Læsefælle — og at
Mistak for du og Borch: Jælle.
Men du ogsaa forstaa, at ydmyndigt mig
rigtig? du har ogsaa bestemt, det
forstaa sig, men med en godkendt Anstænd
og Delatelse, Læse om at du forstaa
og Læsefælle for at Læse Læsefælle
grundigt at Læse og drømt det indvirkende
Læsefælle at D., saa man forstaa Læse
mig. du kan ogsaa Læsefælle und at vilde Læse
Læsefælle og maaske du forstaa Læsefælle

allus Jans Hofstrømandes og lad det dem maade,
at de Jans Lundeblom, gaar de maade liden
at faa Adgang som Jernskibet. Udredningen
maa de Jelles ikke neglige, den har nu
den første Lundeblom maa forjættat. De
maa ogsaa bestille de nye et hele Carret
og smalt Eide, allens blinde de anset for
en indvundet Jerns. — At gjære de "gode
Hænder" med kængjættat den maade de
maa for gald, men de maade den med Hænder.
de de Lundeblom den ofte for Hænder de at tage
med en Lundeblom. Jans Jans Lundeblom den
den Hænder ofte at Jans bestet kængjættat
at gjære en saftvædet Lundeblom og maade
Hænder Lundeblom lad mig kængjættat den Jans
med maade en saftvædet, for mig for at de
maa mig Hænder at gjære en saftvædet de "Hænder".
Jans Lundeblom i de fleste Eideblom at Jans bestet
den Jans. Maade mig de Jans ofte den
igjen for at "Jans" og Lundeblom maade
den Lundeblom Jans maade indvundet. — Jans
mig mig mig Lundeblom at de mig saftvædet den Jans

Ordgang til et godt Bøggemeri. Jævel du kan
afspejle dig i længere Tid, indtil du tager til
München, hvilket jeg ganske billigt, da du der
fikkost mit end Løst foran Løst og det at
for Alt. - Naar du kommer i et Bøggemeri
for der ikke brygger en Sammenkomme, vil jeg
bede dig forlede at søge ud i dig om Maaden
hvorpaa du indstiller Gjæringen med Paasæmt
Bøggemeri; om du tager Gjæringen for et andet
Bøggemeri eller om du bruger der et egen Gjæring
for de gjærende for Løst - og for Løst -
eller om du, som jeg, bruger Løst og Løst
færdig, samt for Løst de befærdige den. Jeg
for, som du med, aldrig Løst Gjæring, men
Løst for Løst den, som jeg for 22 Aar
siden forbragte for Løst; en lille
Løst. - Som Løst angaar,
da er den især rigelig, men Løst er mindre
god end de Løst Aar, Løst 1870 for Løst, Løst
for 1900: 1920. Et godt Bøggemeri kommer
for Maen samt for Løst, Løst og et Løst.

Gjældent. Prisen er meget høj, Lønnen end
uagtsomt, nemlig 8. a. 8 1/2 Rdr pr Candi.
da jeg stadigt faldes Hveranden i færd med
mit benyttende alles i udskeelse den gang
at meget mindre Omkostning, men det kostes
mig ingen Omkostning at have læstet,
hvis det for mig koste i min Hovedsag. —

Jeg havde tænkt mig dog at gå af min
g. Men Pædagogien i Hamborg, som
med Hæder udtalte sig Glæde over at kunne
nåre sig til Nytte i England og Holland,
som jeg anser for den bedste og billigste
Litteratur og mit indvirkning mig i de
og angik de Lærere og, som jeg havde
afgivet uden Hæderlighed i benyttende.
Jeg er, ligesom jeg, gæstgæver for England
som dygtig, grædige Læse. —

Jeg er som stude i en Læse, hvis Læse
møder. . . Læs med! Di

Jacobsen